

Megjelen hetenkint kétszer
szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoraljaujhely, Főter 9 szám

Telefon: 42. szám.

Árfratokat nem adunk vissza.

Nyílt érben minden garmond sor 40 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

Előfizetési ára:

Égész évre 12 korona, félévre 6 kor
negyedévre 3 korona.

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petít betűknél nagyobb, avagy
disztribútkel, vagy kerettel ellátott hir-
detések térmérték szerint egy négyszög
centim. után 8 fill. — Állandó hirdeté-
seknél árkedvezmény.

Lesz buzakenyér.

— jun. 19.

A háboru bizonyos szenvedésekkel jár még azokra is, akik csak hírből hallják az ágyudörgést. Az itthonmaradt bajlódnak a drágasággal meg egyéb nyomorúsággal és bizony fanyalgva eszi a hadikenyeret, De a jóérzésűek váltig csak azt mondogatják erre is: mindezt a sajnáruságot el kell túrnunk azokért, akik helyettünk és értünk ott harcolnak diadalmas csatákban a megsokasodott, de mégis napról-napra gyöngülő ellenség sorfalai előtt. El kell túrnunk az itthonvaló szenvedéseket azért a nagy célért, hogy megérjük magunk, vagy megérjük ivadékaink a Mátyás király dicsőséges korszakának visszatértét s a békés, építőmunkának hosszantartó nyugalmas napjait. Most minden mindig, úgy van jól, ahogy van, csak végül — győzzünk! Ez a fő. Mi ehhez a nagy célhoz képest, hogy egy kis átmeneti időben hadikenyeren kintlódunk.

Am ha ezen a csekélyke inges állapotban is át tudunk esni a magunk erejéből, annál jobb. És hálá a magyarok Istenének, alapos a reménység, hogy ebből a hideglelészzerű bajunkból is hamarosan ki fogunk gyógyulni.

A hálás, becsületes, hűséges magyar föld acélos buzával fizet nemsokára azoknak és azok családjainak, akik egy keserves télen át vassal vérrel védték a Kárpátok bércs átjáróit, nehogy egy újabb tatárjárás dulja fel és pusztítsa el az őszi és tavaszi vetések nyári reménységeit.

A hálás magyar anyaföld azt mondja: ti megvédtetek engem a kozákhordák csizmája taposásától, én eltartlak benneteket és eltáplálom az itthonmaradottaitokat.

Közel az aratás a hazai rónákon és talán közel az aratás a csatamezőkön is.

Akárhogy lesz, egy bizonyos: lesz buzakenyér. Akik vetettek, arathatnak. Boldog Magyarország azokhoz az országokhoz képest, ahol nem is vethetnek, nem is arathatnak. Ahol csak a halál kaszája aratott. Például Galiciában. De Magyarországon most már lett buzakenyér. És éppen azért, mert itt lett, emberies érzéssel gondoljunk azokra is, akiknek nem lett. És okos megfontolással gondoljunk magunkra is, hogy ami lesz, el ne fogyjon. Be kell osztanunk az Isten áldását, úgy, hogy jusson és maradjon is. Amiképpen a bibliai korszakban a hét bőséges esztendő terméseit a pátriárka a hét szűk esztendőre el-

tette. Ezt kell tennünk nekünk is.

Itt nálunk, emberi számítás szerint, legfőleg még csak egy szűk esztendőről lehet szó. El kell tartanunk a katonáinkat, mert ez az az első. Gondolnunk kell magunkra és családainkra. De nem szabad megfeledkeznünk a szövetségeseinkről sem. Akiknek Ausztriában nem termett, mert sok helyen nem is vethettek, azoknak adunk kell abból, ami nekünk fölösleges. Arra kell törekednünk, hogy ellenségeink ebben se vegyenek erőt rajtunk. Mert jól tudjuk, hogy ellenünk való gyalázatos hadviselésüknek mi az egyik célja: ki akarnak bennünket éheztetni. Hát nem fognak kiéheztetni! Sem minket, sem szövetségeseinket.

Nemesak, hogy nem fognak kiéheztetni, hanem úgy élünk, hogy lesz buzakenyerünk is.

Ehhez csak az kell, hogy okosan be tudjuk osztani az Isten áldását, a hálás, becsületes, hűséges magyar föld ezidei — ha nem is bőséges, de legalább jó-közép — termését.

Az okosságunk ebben az elrendezkedésében nagy segítségére lesz a magyar társadalomnak a kormány is, mely mint halljuk, böles előrelátással gondoskodik arról, hogy az ideai termést a közfogyasztás számára akként biztosítsa, hogy a kenyér- és lisztészéget országosan arányos kielégítést nyerjen. Mégpedig akképen, hogy legyen elegendő főzlisztünk is, meg legyen buzakenyerünk is. Ennek a beosztásnak kiszámítására, véghezvitelére központi szervezetet létesít a kormány. A nagy cél, a közügy, a közérdek szempontjából ajánljuk: támogassa mindenki ezt a központi szervezetet. Higgyen neki, bízzék benne és tegye azt amit az jónak javall. Mert csak így lesz aratástól jövő aratásig — buzakenyerünk.

A felsőjárások segítése.

A főispán kérelme a közönséghez.

— jun. 19.

Vármegyénk főispánja a következő felhívást és kérelmet intézi a közönséghez:

Az orosz betörés folytán legrosszabb helyzetbe jutott felvidéki jársaink lakosságának felfegyverzése s a helyreállítási munkálatok lehető előmozdítása céljából a földmívelési kormány kezdő kisegítő intézkedésül a szükséges élelmiszerek és építkezési anyagok szállítása végett 20 pár lovat bocsátott a törvényhatóság rendelkezésére, melyek a napokban már megfognak érkezni.

A szükségelt 20 lovas szekér beszerzése iránt a katonai parancsnok-

ság útján intézkedés történt. Azonban lószerszámok beszerzése leküzdhetlen akadályokba ütközik, mert sem a megkívántatott bört nem lehet beszerezni, sem szíjgyártó munkásokat nem lehet kárhoztatni, miután ezek leginkább hadba-vették s ezen okok folytán a szíjgyártó üzemek általában szünetelnek, vagy csak kisebb javító munkákkal foglalkoznak.

Hogy a kormány által megkezdett munkálatok céljukat érthessék, az annyit szenvedett hazafias érzésű derék ruthén népünk felfegyverzése érdekében azon kéréssel fordulok a vármegye tisztelt közönségéhez, különösen birtokosaihoz, hogy akinek felesleges vagy nélkülözhető, de használható lószerszámjai lennének, sziveskednének azt a hazafias cél szolgálatára felajánlani s akik ezt csak a szerszám árának megfizetése ellenében tehetnék, egyszersmindt a szerszámok méltányos árát is közölni.

A felajánlott szerszámok Sátoraljaujhelybe volnának a főispáni titkári hivatalhoz beküldendők, hol egyszersmindt azoknak méltányos árai is kifizettetnek.

Az egyes szerszámok épügy alkalmasság, mint a még javítható darabok is.

A sürgősségnél fogva az adományokat előbb kérem beküldeni. Habár tudom azt, hogy törvényhatóságunk egész területén nehezek a gazdálkodási állapotok, mégis remélem, hogy szives kéresem a lehetőség szerint figyelembe fog részesülni.

Meczner Gyula.

Harc a drágaság ellen.

Az alispán hirdetményel. — Még mindig túrhetetlen a drágaság. — Milyen a helyzet más városokban. — Botrányok az ujhelyi piacon.

— jun. 19.

Amint már múlt számunkban bőven megírtuk, Ujhely város összes vezető körei komoly akcióba fogtak a legveszedelmesebb ellenség, a drágaság leküzdésére s ujjában már minden téren megindult az elkezeredett harc az élelmiszer-uzsora különböző fajai ellen.

E hét eseményeiből meg kell említeni Dókus Gyula alispán két hirdetését, amelyeket falragaszokon tett közzé. Az egyikben csak általánosságban emlékezik meg arról, hogy az élelmiszerekkel kereskedők az utóbbi időben visszaélve a helyzettel „haszonlesésből a legsúlyosabb uzsoraüzelmeket folytatják”; és felhívja az eladókat, hogy hagyjanak fel ezzel a legesúlyosabb és leglelkiesmeretlenebb üzérkedéssel, elégedjenek meg a tisztességes polgári haszonnal. Rámutat továbbá arra is, hogy a vevők, akik az uzsora-árakat megadják, egyforma elbírálás alá esnek az eladókkal.

A másik hirdetésben a következő konkrét intézkedéseket teszi az alispán:

Az élelmiszereknél mutatkozó súlyos áremelések egyik oka az, hogy az élelmiszerekkel foglalkozó kofák, kereskedők falukra kimenve, ott szerzik be az élelmiszereket s a vevőknek uzsora haszonnal adják tovább. Ezt megakadályozandó, elrendelem, hogy az élelmiszerekkel kereskedők lakóhelyüket képező községeken kívül más községekben

élelmiszereket nem vásárolhatnak s amennyiben ily célból valamely községben megjelenének, onnan azonnal kiutasítsassanak s ellenük a kihágási eljárás megindíttassék.

Ugyiszintem megtiltom, hogy nagyobb községekben és Sátoraljaujhely r. t. városban különösen hetivásárok alkalmával kofák, boltban élelmiszereket áruló kereskedők élelmiszereket, zöldséget, szárnyasokat közvetítés céljából vásárolhassanak, avagy a város szélein, határában a hetivásárra bejövő eladóktól utközben szerezzék be szükségletüket.

Végül pedig a hetivásárra jövő eladókat tiltom, hogy utközben egyes lakásokra bemennevő árusítás az élelmiszereket s azoknak csakis nyílt piacon való árusítását engedem meg.

Figyelmeztetem az érdekelteket, hogy ezen rendelkezéseim ellen vétők a legszigorubbán meg fognak büntettetni.

A rendőrség is nagy erélyvel iparkodik a hetipiacokon a visszaéléseket kiirtani. E héten már részt vettek ebben a munkában a multkori vármegyeházi ankét határozata szerint a törvényszéki elnök és pénzügyigazgató által kiküldött tisztviselők, mint polgári őrk is.

Meg kell állapítani, hogy az erélyes intézkedések nagy felzudulást váltottak ki a rablőüzelmeket veszélyeztetve látott eladókból, akik már a piacról való elmaradással fenyegetőztek. A piacon egymást érik a botrányos jelenetek, amiben nagy része van a közönség figyelmeltelenségének is. Ugyanis sokszor erőszakkal kell megakadályozni, hogy egyesek meg ne adják az uzsora-árakat, mert a mi közönségünkben nincs meg az összetartás, de annál inkább meg van a könnyelműség és a nagyizálás, melynek fogva minden árat hajlandók megadni, csak hogy más elől elvegyék az árut s hamarosan hazamehessenek a piacról.

Mint feltétlenül hiteles forrásból tudjuk, más városokban még mindig százszor jobbak a viszonyok, mint nálunk. Így Eperjesen, amelyben pedig fekvésénél fogva az egész háboru alatt kedvezőtlenebb volt a helyzet, mint Ujhelyben, egy a napokban ott megfordult úri ember szerint a zöldség összes fajai fele áron kaphatók s a húsdrágaság is sokkal kevésbé érezhető mint nálunk; ugyanis a marhahús kilója csak 3 kor. 60 fillér, a borjúé 3 kor. 20 fillér.

Nekünk még rengeteg tennivalónk van, de hisszük, hogy az összes vezető körök továbbra is kellő erélyvel üldözik az uzsorát s a közönség is több összetartást és okosságot tanusít, akkor előbb-utóbb nálunk is meg fognak javulni a viszonyok.

Klein József

szobafestő, tapétázó és mázó

Sátoraljaujhely

Rákóczi-utca 63. szám a.

I-só rendű modern
kivitelű. Legfinomabb bel- és külföldi anyagok.

Telefon szám: 22.

(A sajtóiroda hiteles távirati jelentései).

Harc Lembergért.

Minden oldalról előnyomultunk.

Budapest, jun. 18.

Az osztrák-magyar vezérkar jelenti:

Orosz hadszintér:

Sieniawától északra csapataink az üldözés közben orosz területre nyomultak előre. Elérték a Krezeszowtől északra emelkedő magaslatokat, a Tanew lapályát és megszállták Tarnogradot.

A San alsó folyása és a Dnyester között álló orosz erők is több ponton hátrálnak. Cieszanowot és a magaslatokat e helységtől északra elfoglaltuk.

A Niemirowtól keletre elterülő hegyvidéken, valamint Janow környékén jelentékeny orosz erők fordultak velünk szembe. A Vyszycza mentén folyik a harc. E folyótól keletre csapataink egyes helyeken megvetették lábukat.

A Dnyester felső folyásától délre az oroszoknak heves harc után lityinai állásaikból Kolodrubri felé kellett visszavonulniuk. Üldözés közben egyes csapataink elérték a Vyszycza torkolatát.

A Dnyester mentén a helyzet változatlan. A Pílanzer-hadsereg keleti csoportja a Dnyester és a Pruth között az oroszok 8 rohamát véresen visszaverte. Az ellenség, amely kétségbeesetten erőlködött, hogy vitéz csapatainkat Bukowinába visszaszorítsa, ágyutüzünkben súlyos veszteségeket szenvedett és menekülve vonult vissza. Nyolc tisztet, 1002 főnyi legénységet fogtunk el és 3 gépfegyvert zsákmányoltak.

Olasz hadszintér:

Az olaszok újabb előretörései az Isonzó-fronton épp oly kevésbé vezettek sikerre, mint eddig. Plavanál derék dalmát csapataink tegnapelőtt este és éjjel visszaverték egy olasz dandárnak támadását. Tegnap az ellenség ismét támadott, de újból visszaverték. A támadás területén két pienonti dandárt és egy népfőlkelő ezredet állapítottunk meg. Az olaszok veszteségei úgy itt, mint a Krn területén igen súlyosak. Az ellenségnek a Plöcken vidékén, valamint a Monte Costen hegyen megismételt támadásait szintén visszautasítottuk.

Höfer altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

A franciák óriási veszteségei.

Mackensen újabb győzelme Grodeknél.

Berlin, jun. 18.

A német nagy vezérkar jelenti:

Nyugati hadszintér:

Ellenségeink áttörési kísérleteiket Arrastól északra hasztalan folytatták. Az angolok a Labasse-csatornától északra újabb vereséget szenvedtek, támadó csapataik megsemmisültek, csak egyes emberek menekültek meg.

Angrestől nyugatra a temetónél, Soucheztől délre és Ecurietől északra a franciák behatoltak előállásaink kisebb részeibe. Közvetlenül a Loratto magaslattól északra önként feladtuk egy átkaroló tüzelésnek kitett árokreszt. Egyébként az ellenséges támadásokat visszavertük.

Junius 16-ik óta az Arrastól északra fekvő harcmezőn 17 tisztet és 642 főnyi legénységet fogtunk el. Ellenségeink véres veszteségei a champagnei csatákban szenvedett veszteségeknek felelnek meg.

Az Argonneokban visszautasítottunk gyenge ellenséges előretöréseket. A Vogezekben a harcok Metzeraltól nyugatra még folynak.

Keleti hadszintér:

Előnyomuló orosz osztagokat német lovasság Szynsza szakaszán (Lytowiany-szawlei országúttól keletre) tul vert vissza. Jelentékeny ellenséges erőknek Dawine ellen intézett támadása meghiúsult.

Délkeleti hadszintér:

Tarnogradtól kétoldalt a szövetséges csapatok éjjel visszaverték az ellenséget a Tanew-szakasz felé.

Mackensen vezérezredes többi seregei a megvert oroszokat az előkészített grodeki állásból (Narol-Miasto, Magierow-Vereszycza-patak) egészen a Dnyesterig kergették.

A Dnyester-fronton, Stryjtól északra a helyzet változatlan.

A kormány felfüggeszti a lisztkeverésről szóló rendeletet.

— jun. 19.

A kormány nagy előrelátással gondoskodik arról, hogy az ideai termést a közfogyasztás számára biztosítsa. Ebben a tárgyban legközelebről miniszteri rendelet fog megjelenni a tervbe van véve egy középponti szerv létesítése azzal a hivatással, hogy a kenyér és lisztszükségletnek országosan arányos és lehető legjobb kielégítését irányítsa. Mindezeknek az intézkedéseknek az a célja, hogy biztosítva legyen hazánkban és Ausztriának is az 1916. évi termésig való ellátása, egyszersmind azonban jobb és több lisztünk is legyen, mint volt a legutolsó tíz hónap alatt.

A fogyasztó közönség bizonyára örömmel veszi tudomásul, hogy a kormány augusztus hónap táján felfüggeszteni szándékozik a lisztkeverésre vonatkozó rendeletet olyképen, hogy azentul sem árpa-, sem tengerlisztet nem kell majd a főzéshez és a kenyérsütéshez használnunk. Lesz tehát tiszta buza- és rozskenyérünk és lesz ugyanilyen minőségű főzölisztünk, mindez a mainál nagyobb mennyiségben.

A közönség azonban kétségtelesen azt is be fogja látni, hogy amíg a háború tart, addig szó sem lehet bőségben való dúskálásról, sőt nagy és általános takarékosagra van szükség. Szükség van erre azért, mert

az ideai termés ha nem rosz, de nem is nagy és csak a leggondosabb termesztés mellett fedezi a szükségletet. Az ellenség tudvalevőleg minden esélyével azon van, hogy minket gazdasági téren győzzön le, — szorosan sarokba, vagyis hogy kiéheztessen, ha már fegyveres uton felénk nem kerülhet. A mi kormányunk tehát igen bölcsen akar az ideai termésből egy egész esztendőre szükségletét gondoskodni, amivel azt kívánja elérni, hogy akkor se kerüljünk szorult helyzetbe, ha a háború még egy álló esztendőig folyik is tovább.

Mindnyájan reméljük, hogy nem fog annyit tartani már, hogy pártatlanul vitéz haderőnk jóval előbb sőt már nemsokára ki fogja vinni a végső diadalt. De az okosság azt parancsolja, hogy midőn a legjobbat óhajtjuk és várjuk, egyuttal a legrosszabbra is elkészüljünk, mert csak úgy vehetjük elejét a kínos és pusztító hatású meglepetésnek. Ugy kell tehát berendezkednünk, mintha a háború még a jövő évi termés idejéig is eltartana, az ilyen berendezkedés pedig nagy takarékoságot tesz kötelezőségévé a haza minden polgárának.

A takarékoság tekintetében miért ne követnők a németek nagyszerű példáját? És miért ne gondolnók meg azt is, hogy csupán a takarékoság biztosíthatja egy a hadjarat sikeres végét, mint életmódunk jobbrafordulását, kenyérünknek és lisztünknek jobb ízét és minőségét, de egyenesen nagyobb mennyiségét? Ime, a nemes takarékoság egyesíti a szent közérdeket a jogos magánérdekkel.

Ujhelyi honvédek csatája a Pruth mellett.

Egy sátorlajuhelyi honvédszázados leírása.

— jun. 19.

Nemesak mireánk nézve, akiket legközelebről érdekel, de általában veve is szenzációs érdekességű az az írás, melyet itt közlünk. A háború legérdekesebb dokumentumai közül való az a levél, amelyben egy ujhelyi honvédszázados történelmi hűséggel és hajszályai részletességgel elmondja hősi honvédeknek több napos diadalmas csatáját a Pruth mellett s amelyet a család sziveségéből itt közlünk:

Én a jobbszárnyon lévő 2 század vezetésével voltam megbízva és az alakzat felvétele végett jobbra kellett mennem egy dombor mögött örült ellenséges srappel záporban.

Alig értem a kijelölt helyre, rohan utánam egy küldönc: vissza. Mészöly megsebesült (egy ágyugolyó leütött egy fagyalyat s az betörte a fejét), át kell vennem a zászlóalj parancsnokságot, illetve az egész támadó csoport parancsnokságát. Ugyanabban a srappelzáporban 1000 lépést visszaszaladni! Baj, hála Istennek, nem ért.

A támadás azonban este fél 8 óráig elhalasztott. Reszketve gondoltam a támadás megindulására, hiszen tudtam, hogy amint a rajvonal a magaslati vonal tetején megjelenik, a tetőn belüli ellenséges tüzérsg rettenetes záport zúdít a nyakába. Órával a kezembem üttem az erdő szélén lévő kis földgödörben a telefon mellett. 7^h 29^h tehát indulj! A telefonba bémondom: „A zászlóalj támadása e percben megkezdődött.” Rettenetes pillanatok voltak. Az ellenséges ágyutüz hallgat! Az első rész tehát már sikerült: az ellenséges tüzérsg a homályban nem vette észre és elmulasztotta a ránk nézve végzetessé válható pillanat kihasználását. 3—4 perc múlva rettenetes puskatüzelés kezdődött.

Mintha ezer meg ezer kerepelő csattogna és körülöttem sivit a gojyó, ropognak az ágak, fák, csattan az oroszok robbanó gojyója. 8 óra, fél 9,

9, még egyre ropog, ekkor a domb mögött megjelenik az első 100—200 orosz fogoly. De balról ellentámadást intéznek az oroszok. Gyorsan bevettem a rendelkezéseimre adott 5. Landwehr ezredbeli századot, mely aztán harszenetet hoz létre. Tehát már ekkor 6 századot vezényeltem. Most e közben összegyűjtöttem 2 századnyi a harcból visszatért legénységet, mikor az én kedves Visszalyim sonkával és 6 üveg pezsgővel éjjel az erdőben megjelent, ami bizony üres gyomruknak és felzaklatott idegeinknek ki-mondhatatlan jól esett.

Reggel 3 órakor (20-án) a két összeszedett századdal még egy támadást intéztem az éjjeli ellentámadókra. Erős és elég veszteségteljes harc volt 2 óra hosszat, amelyben 2 hadapródóm is elesett. A házesoportok mögött, melyek a szétszórta község és a Pruth között voltak 100—150 orosz és 50—60 honvéd szétlőtt hullája feküdt s amikor a mi gyenge kis erőnk a házesoportontuli eserjést elérte, 800—900 orosznak felemelt keze rettentette meg egy pillanatra az én hősimet. De csak egy pillanatra, aztán azok már mint foglyok mentek hátrafelé.

Az egész zászmányunk a kétszeres éjjeli támadásban: 1300 fogoly, 1 alezredes, 1 törzskapitány, 4 alantás tiszt, 1 géppuska, 3 telefon, 1000—1200 puská, 100—1500 töltény és temérdek más szerelvény. Az oroszok vissza lettek vetve a Pruth balpartjára és a 326. orosz ezred megsemmisült. Csinálta pedig ezt 1915. május 19—20-iki éjjelen 650 10-es honvéd 3 géppuskával, valamint 2 század 60-as és 66-os baka.

Felterjesztettem ezután 8 tisztet és hadapródot és 30 embert kitüntetésre. — Engem előterjesztett 17-én Mészöly, 21-én pedig a 60-as egri barák ezredese — akinek ennél a harcban alárendelve voltam — Puy ezredes. Ezután 4 napig tartottuk állásainkat a Pruth partján az oroszok kétszeres éjjeli támadása ellen, akkor felváltottak s azóta vándorolunk mint

tartalék; hadtesttel jól megért megkaptak új század ember felé

A To

A sz tének biz fellépő hoz jából vár sülete a földművel

Nagymélt

Keg

Az e hadsereg bözőbb v kezdetét kereskedő Hegyalján üres hord nagy kere sereg trédók szállí

A ho időben töl veszedelm hoz s itt-gerincét s magából a ezrével m az Alföld ben a To sárolt sen dák pincéjára mérszeteser összevását dókat 8— koronájáva rémült sző rosoktól.

Később alja borair litották el, ha vissza. más borvic el s hordó a Tokaj-H kül marad ben a don ben a m lehetetlen.

A harc ben megs ügynökök ronájával másunk v parancsnok hordók Bu árverésen kezébe ke

A T ily körülm időknek n lyeket a r sabb költ szép termé nyeink ne szünk a te átengedni, összeharác termelők a nyekhez, a sabb áron hisz már koronát ké dóért.

E neh Nagyméltó kat s azon jesztjük elé zetünkben

Az eszk méltóságod magunk rés megjegyzezt a megsegít a pótzászló sok közül, rendeltetett kaj-hegyalj kádáripár bocsátatna arra, hogy nyek előáll

tartalék; jelenleg a német Marschall hadtestnél Tröscianiceben élvezük a jól megérdemelt pihenést. Időközben megkaptam a pozsonyi 13-as ezred 2. századát és így ma ismét 1300 ember felett parancsnokolok.

A Tokaj-Hegyaljáért.

— jun. 19.

A szőlősgazdák hordószerzésének biztositása s a veszedelmesen fellépő hordóúzsora letörése szempontjából vármegyénk Gazdasági Egyesülete a következő kérelmet intézte a földművelésügyi miniszteriumhoz:

Nagyméltóságú m. kir. Földművelésügyi Miniszter Ur!

Kegvelmes Urunk!

Az elmúlt év őszén, amikor a hadsereg részére az ország legkülönbözőbb vidékeiről a borok szállítása kezdetét vette, a borszállítást elnyert kereskedők összefogva a Tokaj-Hegyalján minden új és használt üres hordót. Oka a gönci hordók e nagy keresletének az volt, hogy a hadsereg trénje nagyobb ürtartalmu hordók szállítására berendezve nem volt.

A hordók vásárlása éppen azon időben történt, amikor az orosz sereg veszedelmesen közeledett a Kárpntokhoz s itt-ott át is lépte a Kárpátok gerincét s a felvidéki járásokból, de magából a vármegye székhelyeiről is ezrével menekült a nép Budapest és az Alföld irányában. Borokat ez időben a Tokaj-Hegyalján még nem vásárolt senki, a megrémült szőlősgazdák pincéiket befalazták, részben a pincelejárásokat elsüllyesztették. Természetesen jó szüretjük volt a hordót összefogó ügynököknek: az új hordókat 8-9, a használt hordókat 5-6 koronájával vásárolták össze a megrémült szőlősgazdáktól és kádár iparosoktól.

Később sor került a Tokaj Hegyalja boraira is: azokat hordóstól szállították el, a hordók nem kerültek soha vissza. Az eredmény az, hogy míg más borvidékek borai jó áron keltek el s hordók is megmaradtak, addig a Tokaj-Hegyalja teljesen hordó nélkül maradt. Új hordók készítése részben a dongaszállítás nehézségei, részben a munkahiány miatt csaknem lehetetlen.

A haretéren a kiürült hordók részben megsemmisültek, részben ügyes ügynökök által potom áron, 1-2 koronájával összevásároltattak. De tudomásunk van arról is, hogy a Hadtápparancsnokságok által összegyűjtött hordók Budapestre szállították s ott árverésen 6 korona árban egy ember kezébe kerültek.

A Tokaj-Hegyalja szőlősgazdái ily körülmények között a legsúlyosabb időknél néznek elébe. Szőlőink, melyeket a rendesen 150-250% magasabb költséggel művelünk, nagyon szép termésrel bíznak, de ha edényeink nem lesznek, kénytelenek leszünk a termést potom áron azoknak átengedni, kiknek a kiürült edények összeharcolása sikerült. De ha a termelők egy része hozzá is jut edényekhez, azokat 150-200% al magasabb áron kellesz megfizetniük, mert hisz már ma, messze a szürettől 16 koronát kérnek az iparosok egy hordóért.

E nehéz helyzetünkben egyedül Nagyméltóságodba vetjük bizalmunkat s azon alázatos kérelmünket terjesztjük elő: méltóztatásuk súlyos helyzetünkben segítségünkre sietni.

Az eszközök megvásárlását Nagyméltóságod bölcsességére bizzuk s a magunk részéről csak annyit kívánunk megjegyezni, hogy nézetünk szerint a megsegítés első módja az lenne, ha a pótzászlóaljainkban lévő kádár iparosok közül, amint ez a gépészekre elrendeltetett, 200-300 kádár azon tokaj-hegyaljai kádár-mesterek, illetve kádáripár vállalatok rendelkezésére bocsátatna, kik kötelezik magukat arra, hogy az újonnan készített edények előállítását, a használt edények

javítását a szokott normális árak mellett, új hordókat 12 kor. maximális áron eszközölnék. Ezen iparosok részére a dongafa szállítására vasúti kocsik volna a bocsátandók. A hadsereg tulajdonába lévő használt gönci hordók pedig a hadtápparancsnokságok által a vármegye székhelyére, Satoraljaiúj helyre lennének szállítandók a célból, hogy itt a hatóság, illetve a Zemplénvármegyei Gazdasági Egyesület közbenjötté mellett oly módon kerüljenek árverés alá, hogy az árverésben kizárólag szőlőbirtokosok, ezek is tényleges szükségletük erejéig csak, vehetnek részt.

Amennyiben pedig e módok utján, részben mert már kések, részben, mert ahhoz a hadvezetőség hozzá nem járulna, a helyzet szanálható nem lenne, Nagyméltóságod bölcs elhatározására bizzuk, ha nem-e kellene a hordók rekvizitálása után a szőlősgazdák súlyos helyzetét könnyíteni.

A Zemplénvármegyei Gazdasági Egyesület nevében halás köszönetünket fejezve ki azon nagylelkű eljárásáért, melylyel a rézgálic beszerzése körül segítségünkre sietett, már most kijelentjük, hogy az egyesület a legnagyobb készséggel áll Nagyméltóságod rendelkezésére s kész kivenni részét a szőlőgazdaságunkra oly fontos e nagy munkában.

Mély tisztelettel

A Zemplénvármegye Gazdasági Egyesület nevében:

Thuránszky László, Meczner Gyula, szőlészeti szakoszt. elnökök.

A Viczmándy-család története.

—

(Mutatvány egy új könyvből.)

II.

A Viczmándyak ez időben már élénken foglalkoznak azzal az eszmével, hogy zálogban lévő jószágaikat és a neoaquistica commissio által másoknak itén alföldi birtokaikat kipecséljék.

De sokáig haboztak, mert az ilyen perek annyit pénzre emésztettek fel, hogy utánuk ment néha a felperesek — egész vagyona is! Aztán az is hátráltatta őket, hogy az alföldi jószágokra vonatkozó némely adománylevelük a századok viszontagságai között elkallódott! Végre ezen is segítettek. A Zayakkal egyezsége lépnek és ezek átadják nekik az 1559. évi közös adománylevelet, azzal a feltétellel, hogy a Viczmándyak Tiszakürtre és Sasra vonatkozó igényeikről lemondanak.

Ez után 1792-ben a Butkán lakó három Viczmándy testvér, rokonukkal, az ungmegyei Viczmándy Daniellel egyetemben megindítják perüket Károlyi József gróf ellen a csanád- és esztergommegyei birtokok tárgyában s ugyanazon évben pert kezdenek az Almásyak ellen is a Heves, Külső-Szolnok és Nógrádmegyében lévő többrendbeli birtok miatt.

De nem tudnak boldogolni. Pedig a Viczmándyak sok időt töltenek e per miatt Pesten. Közülök különösen I. József néha ugyyszólván ott is lakik. Utóijára is egyezkedés lett a dolog vége.

Az 1800 május 16-án Pesten kötött egyezés szerint, az említett Viczmándyak 19,000 forintot kaptak gróf Károlyi Józseftől s ennek fejében mindazon birtokaikról, amelyeket valamikor 1559-ben Viczmándy Mátyás adományként I. Ferdinándtól kapott s időközben a gróf Károlyiak kezére jutottak, Károlyi József gróf részére örökre lemondtak.

Hasonló egyezséget kötöttek a Viczmándyak az Almásyakkal 1803-ban, amidőn a Heves, Külső-Szolnok és Nógrád megyében fekvő Török vagy Balla-Szentmiklósi várban és városban lévő birtokrészükről, továbbá Szent-Tamáson és Csécsén birtokrészükről (tehát Rédéről nem) 20,000 forintért lemondtak az Almásyak részére.

Ha az egyezségi uton így kapott összegek, számbavéve az átengedett nagy földterületeket, aránylag nem voltak nagyok, mégis egy kis lendületet vittek be a család gazdasági életébe. Minden jel arra mutat, hogy e perek befejezése után váltották ki a Viczmándyak különböző elzálogosított birtokaikat, főleg Ungmegyében.

Ezenkívül 1805-ben, nyilván az említett egyezségekből kapott pénzek felhasználásával, Viczmándy József zálogba vette 32 esztendőre 3000 forintért — mint a záloglevél mondja — „atyafiától”: Kállay Leopoldtól ennek az ungmegyei Vajnatinán, Szobránczon, Ubrison és Konyuson lévő részjóságait, illetőleg telkeit.

Az említett perek eredményei, Mátyás, László és József halála után további perek megindítására ösztönözték a butkai Viczmándyak következő nemzedékét.

Egy perrel különösen meg kell emlékeznünk, de előbb el kell mondanunk a következőket:

Butkai Viczmándy I. József gyermekei voltak: II. József, IV. István, János, továbbá Mária (Csuha Mihályné), Honorata (Csuha Sándorné) és Terézia (Wass Antalné). (Wass Antalné leánya: Otília Csörgeő Antalnak volt a felesége. Innen a Viczmándyak atyafisága a Csörgeőkkel és Lászlókkal.)

A fiuk közül főleg IV. Istvánról (előbb Zemplén m. tiszti. alügyésze, utóbb Ungmegye főügyésze (1805-től 1816-ig) és Jánosról (egy időben Zemplénmegyében főszolgabíró) kell szólnunk, mert II. József (sz. 1774., † 1819) csendes, szerény és nem noszsu életet élt, mint rom. kath. plebanos Olasz Liskán.

(Folytatjuk.)

HIREK.

— Az Ujhelyben eltemetett hősök siremléke. Siremlék-alapunkra újabbán Szombati Szabó István ref. n. lelkész ur 10 koronát szolgáltatott hozzá, mely összeget az itt eltemetett Toró Abel katonai hozzátartozói küldték be neki. Ezzel együtt bankban kezelt alapunk összesen 413 kor. 60 fillerre gyarapodott.

— Pfeiffer Sándor hősi halála. Városszerte nagy részvétet keltett, hogy Pfeiffer Sándor ujhelyi tekintélyes építész, a Munkásbiztosító Pénztár felügyelőbizottságának elnöke az ujhelyi kórházban a lupkowi esztében kapott súlyos fejsérülése következtében elhunyt. A derék férfi igazi hősként viselkedett a haretéren, ahol I. osztályú vitézségi érmet is szerzett. Özvegye és két gyermeke gyászolja. Holttetemét özvegye Aradra szállította s ott helyezik majd örök nyugalomra.

— Ápolónők utazása a Széchenyi grófi pár vezetése alatt Samborba. A galiciai Sambor, melynek tájékán vitéz hadseregünk most nagy csatákat vívott, ezidőszent több tábortábori kórháznak ad helyet és így igen sok gyarapított ápolónőre van ott szükség. Ennélfogva Simon Elemér Vörös Kereszties főmegbízott gr. Széchenyi Ernőhöz és nejehez az itteni Vörös Kereszt Betegnyugvó Állomás vezetőihez fordult, hogy a vezetésük alatt a jó kipróbált ápolónői karból egy csoportot Samborba vezényeljenek. A grófi pár nemcsak szívesen fogadta a kérést, de ismert agilitásával önmaga állott sorompóba a tervnek minél sikeresebb megvalósítása érdekében. Ennélfogva a grófi pár egy 10-15 tagu ápolónői csoportot választ ki, amely csoport magának gróf Széchenyi Ernőnek és gróf Széchenyi Ernőnének személyes vezetése alatt utazik Samborba, ahol a grófi pár fog gondoskodni az ápolónők elhelyezéséről s az ottani egészségügyi szervezetbe való beillesztéséről. Széchenyi grófkék pár nap mulva fognak Samborból Ujhelybe hazatérni, hogy ismét itthon folytassák áldásos és sikereiben oly gazdag működésüket.

— Hősi halál. Roth Jenő 28 éves tart. honvéd-főhadnagy, a Signum laudis tulajdonosa, Roth József köztisztviselőben álló polgártársunk fia, május 19-én Lutkow mellett elleneséges golyótól találva hősi halált halt. E lesújtó hírt Krishaber altábornagy részvétteljes sorokban tudatta a családdal.

— A város jegellátása. A városi közgyűlésről irt tudósításunk pótlásul megemlítjük, hogy a jeggyár felállítását az tette szükségtelemmel, hogy a város Lefkovits Salamon kereskedő útján biztosította a jegellátást, aki kötelezte, magát hogy mindennap Miskolcra szállít kellő mennyiségű jegget. Akinek tehát jégre van szüksége, forduljon a nevezett kereskedőhöz.

— A Közművelődési Egyesületből. A Zemplénvármegyei Közművelődési Egyesület folyó évi június hó 21-én d. u. 3 órakor a vármegyei háza kistermében közgyűlést tart, amelynek fontosabb tárgyai a következők: A vásárhelyi óvodai állásbővítése. Jelentés a hadikölesön jegyzéséről. Az óvodák számadásai és költségvetései. A szőlőskői óvodai épület javítása. Ludítványok.

— Adózók figyelmébe. A polgármester értesíti az adózó közönséget, hogy a folyó évi IV-ik bizt. ker. adó-kivetési lajstrom a város adóügyosztályában f. évi június hó 16-tól 24-ig terjedő 8 napon át közszemlére van kitéve, azt a jelzett időben a hivatalos órák alatt az érdekeltek megtekinthetik.

— Beiratási előjegyzések a polgári leányiskolában. Az állami polgári leányiskolában a következő tanévre az előjegyzések az I. osztályba június hó 22-én, a II.-ba 23-án, a III.-ba 24-én, a IV.-be 25-én eszközöltetnek délelőtt 9-11 óráig az igazgatói irodában (Andrássy-utca 10.) Csak az előjegyzett tanulók vétetnek fel, első sorban a helybeliek. A bizonyítványokat vigyék magukkal.

— A városi moziban ma, szombaton este lesz a legközelebbi előadás pompás, elsőrangú műsorral. A mozi jelenlegi kitűnő előadásai oly nagy vonzórőrt gyakorolnak a közönségre, hogy a színház még a mostani meleg időszakban is estéről-estére szépen megtelik közönséggel, ami máskor nyáron ritkaság. Vasárnap két előadás lesz teljesen új műsorral.

— Hírek a vármegyéből. A fűrészes áldozata. Megyaszón Nagy Károly 11 éves fia társaival fürdőzni ment a Hernád folyóba s alig lépett párat a vízben, mikor az ár elütötte és maga alá temette. A közelben dolgozó munkások már csak holtan tudták kiemelni a vízből. — Megölte a sorompó. Gyóni Sándor taktaharkányi vasuti pályáérnek 5 éves László nevű fia a harkányi állomáson levő mezőgazdasági kis vasut átjáró kapujánál játszadozott a mult vasárnap, a mikor az egyik szolgálatot teljesítő őr a sorompót leeresztette. A sorompó súlyosa oly erővel nyomta oda a gyermek mellkasát, hogy mire ki tudták szabadítani, már halott volt. A hivatalos boncolás után a gyermeket eltemették és a vizsgálat az irányban folyik, hogy terhel-e valakit az esetben mulasztás.

Agilis és megbízható özég által legmagasabb jutalék mellett átvethető a nagy incassóval rendelkező „ADRIA” biztosító társulat kerületi ügynökségei Nagymihályon, Homonnán és Varannón. — Ajánlatok a kassai főügynökséghez küldendők.

— Az Ozmán Vörös Félhold hivatalos levelezőlapjai. Az Ozmán Vörös Félhold művészi kivitelű képeslevelezőlapokat készítettett és ezek közül néhány ezer darabot ingyen följánlott a Vörös Félhold támogatására alakult magyar országos bizottságnak. A levelezőlapok el vannak látva az Ozmán Vörös Félhold hiva-

talos bélyegzőjével és jelszavával. Ez utóbbi törökül így hangzik: Vatana mukabbet, jeralilara muavenet, ami magyarul annyit tesz, hogy: A hazának szeretet, a sebesülteknek segítség. Minden egyes levelezőlap továbbá magánviseli török és magyar nyelven a következő ajánlást: Az Ozmán Vörös Félhold Egyesülete — hálából a nemes magyar nemzetnek. A magyar bizottság elhatározta, hogy ezeket a rendkívül szép képeslapokat 20 filléres áron árusítani fogja a Vörös Félhold javára. A bizottság kéri azokat a hazafias cégeket, akik tekintettel a nemes célra a lapokat árusítani hajlandók, lépjenek érintkezésbe írásban vagy szóval az Országos Bizottság képviselőházi irodájával.

— **Évzáró vizsgálatok.** A helybeli orth. izr. elemi iskolában az évzáró vizsgálatok e hó 20-án kezdődnek és pedig: vasárnap reggeli 9 órától az I-II. osztály, 21-én pedig a III., d. u. 2 órától a IV. osztály vizsgáznak. A nyilvános vizsgálatok a hitközség Ujfalu-utcai irodahelyiségében tartatnak meg, amelyre a t. szülőket és tanúgy barátokat szívesen látja az iskolaszék. — Az izr. anyahitközségi iskolában a vizsgák sorrendje a következő: Junius 20-án d. e. 8 órakor I. vegyes osztály, d. u. 2 órakor II. vegyes osztály, 21-én d. e. 8 órakor III. vegyes osztály, d. u. 2 órakor IV. leányosztály, 22-én d. e. 8 órakor IV. fiúosztály, d. u. a bizonyítványok kiosztása.

— **Szilági és Diskant miskolczi gépgyáros-cég** künön könyökszerkezetű és víznyomású borsajtóra, valamint legújabb rovátkolt alumíniumkuphengerű zuzógépére felhívjuk olvasóink figyelmét. Kiemelendők különösen a cég által feltalált és készített Kossuth- és Hegyalja-borsajtók, melynél a régi világ fából készített prés zseniálisan egyesítve van a modern technika vívmányaival. A sajtók felső része acél, alsó része faszervezet. Ennél fogva a must seholsem érintkezik vasrészekkel, hanem csak fával, ami a must színét, ízét, zamátját nem befolyásolja. A törkölyt sem kell összevagdálni, hanem kisebb darabokban is könnyen ki lehet venni. Az

1901. évi temesvári, 1902. évi egeri és pozsonyi II. mezőgazdasági, 1906. évi nagyvárad, 1907. évi pécsi országos kiállításon és az 1914. évi budapesti nemzetközi borgazdasági kiállításon a cég borsajtói első díjjal és aranyéremmel lettek kitüntetve. A cég ingyenes árjegyzékét kívánatra minden érdeklődőnek megküldi.

Főszerkesztő és laptulajdonos: **Éhlert Gyula**
Felolós szerkesztő: **Teleky Sándor.**

HIRDETÉSEK.

Kiadó bolt és lakás.

Kazinczy-utca 11. sz. házában, a jelenleg Grosz Soma-féle üzlethelyiség, három szobás lakással és mellékhelyiségekkel **folyó évi november hó 1-től** bérbe adó.

Zinner Adolf.

Ajánljuk a t. építő, építész és mészkereskedő urak szíves figyelmébe az általunk kizárólag fával égetett, teljesen kömentes

I-ső rendű

darabos meszet

mely kiadós voltánál fogva az összes hazai temékeket felülmúlja.

Levélbeli megkeresésekre azonnal válaszolunk, távirati megrendeléseket elfogadunk.

Bankegyesület Részvénytárs.

Zemplén-Ladóczi mész- és agyagipar telepe

Sátoraljaúj helyben.

Sürgönczim: **Bankegyesület.**

Telefon: 32.

Hirdetmény.

A Sárospataki Hitelbank Részv.-Társ.

igazgatósága közhírré teszi, hogy

termény és áruosztálya

a m. kir. Postatakarékpénztártól nyert 1762/10/1915. ig. számu megbízatása alapján, az 1761/1915. M. E. sz. kormányrendelet értelmében az 1915 évi termésből várható

buza-, rozs-, árpa-, zab- és repce terményekre a termelőknek folyó évi július hó 25-ig bezárólag

előlegeket nyújt.

Az előlegek iránti kérelmek a **Sárospataki Hitelbank Részvénytárs.**hoz nyújtandók be s fevilágosítással minden tekintetben készséggel szolgál

Sárospatak, 1915. június 8-án

hazafias tisztelettel

a Sárospataki Hitelbank R.-T.

Feladási hirdetmény.

Gróf Lónyay Gábor ur ömeltóságának deregnyői uradalmához tartozó, a Felső-erdőben tővön álló 449 darab megszámozott tölgyfa eladás alá kerül.

Venni szándékozók zárt ajánlataikat a becsár (11.000 korona) 10%-nak letétbe helyezése mellett 1915. évi július hó 11-ik napjáig dr. Kállai József uradalmi ügyész-nél Nagymihályon beadhatják, kinél a közelebbi feltételek is megtekinthetők.

A zárt ajánlatokat Deregnyőn, 1915. évi július hó 11-én délelőtt 10 órakor fognak felbontatni és az uradalom fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül bármelyiket fogadhassa el.

Akinek ajánlata elfogadtatik, tartozik a vételárat nyomban kiegészíteni.

A letétbe helyezett többi óvadékok ugyanakkor fognak visszaadni.

Nagylónyán, 1915. június hó 11-én.

Uradalmi igazgatóság.

Legjobb, legolcsóbb **szőlőmolyirtószer**

a **„KOCHILLIN“**

mert:

teljesen méregmentes, nem égeti s nem piszkítja be a fűtőket, minden időben, még a virágzás idején is alkalmazható, feloldja a fészek hálóját és a legelrejtettebb helyen is a kukacot megöli.

Ára kilogrammonként 5 korona.

Gyártja:

Gabonakereskedelmi R.-T.

(Kochillin-osztály.)

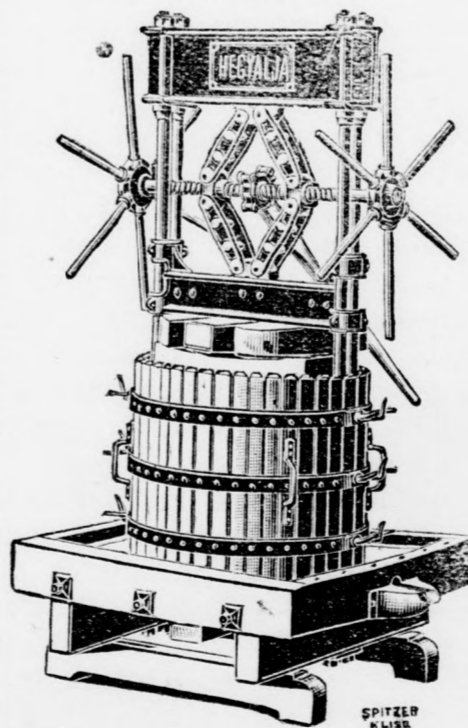
Budapest, V., Nádor-utca 20.

Egyes helyeken viszontelárusítókat keresünk.

1901-ik temesvári kiállítás: I. díj, díszoklevél.

BORSAJTÓK.

1914-ik évi budapesti nemzetközi borgazdasági kiállításon, I. díj, aranyérem.

1907-ik évi pécsi kiállításon aranyérem és díszoklevél.

Sajtóink fölönye: A must sehol sem érintkezik vasrészekkel! Egyszerű kezelés! Oriási erő kifejtés! A törköly egy darabban és könnyen kivethető! Egy ember által könnyen kezelhető!

Szólózuzók és bogyzók. — Legújabb alumínium kuphengerű szólózuzógépek.

SZILÁGYI és DISKANT

gépgyára MISKOLCZON.

Árjegyzék ingyen.

1906. Nagyvárad: I. díj, díszoklevél.